

РЕЦЕНЗИЯ
на научните трудове и учебната дейност
на ДОЦЕНТ Д-Р АРХ. ДИМИТЪР ВЛАСАРЕВ

представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „професор“
в професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, научна специалност:
„Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство“,
обявен в ДВ бр. 60 от 20.07.2021 г. за нуждите на ВСУ „Любен Каравелов“

Рецензент: **професор д-р арх. Янко Александров, гост преподавател; ВСУ „Любен Каравелов“**

в професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия; научна специалност:
„Архитектура на сградите, конструкции, съоръжения и детайли“

Настоящата рецензия е изготвена въз основа на документи постъпили по конкурс, обявен от ВСУ „Любен Каравелов“ (ДВ бр. 60 от 20.07.2021 г.) и на интернет-страницата на университета за нуждите на катедра "Градоустройство, теория и история на архитектурата" към Архитектурен факултет. Представените по конкурса документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ. Процедурата по конкурса е коректно спазена.

1. Общо представяне на получените материали

За участие в обявения конкурс са подали документи **единствен/следните кандидат/-доцент д-р арх. ДИМИТЪР ВЛАСАРЕВ от ВС „Любен Каравелов“**

За участие в конкурса кандидатът доцент д-р арх. **ДИМИТЪР ВЛАСАРЕВ** е представил списък от **общо 85 заглавия**, в т. ч. монографии 2 бр.; доклади в ред. колективни томове 34 бр.; реализирани авторски архитектурни проекти 3 бр.; цитирания в научни издания, реферирани и индексирани, качени в световна база данни 3 бр.; цитирания в колективни томове с научно рецензиране 31 бр.; лекционни курсове 2 бр.; 3 бр. учебници; ръководства 4 бр.; ръководство на научни проекти 3 бр.

Показател Г

• Под № 8. Научна публикация в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове - 34 на брой, от които 8.1-8.4 (или 4 броя); 8.6-8.8 (три броя); 8.16 (1 брой); 8.18, 8.19 (2 броя); 8.21 (1 брой); 8.23-8.27 (или 5 броя) и 8.30 (1 брой) са самостоятелни (17 на брой), а останалите статии (17 броя) са колективни, с участието на студенти. (Показател Г) Като реализации от кандидата са вписани:

• Под № 8.38 (1985-1987г.) Мелничен комбинат - гр. Добрич 250т/24ч, реализация: (Генплан; Главен производствен корпус; Мелничен блок с подготвителни клетки и силос за брашно; Административно-битова сграда с лаборатория; Гараж с РМЦ);

8.39. Магазини за промишлени и хранителни стоки и офиси в УПИ III-1757 „За търговска дейност“ в кв. 88 по плана на гр. Костинброд;

8.40. Двуетажна жилищна сграда етаж в подпокривното пространство с РЗП около 360 м² в УПИ IV-497, кв. 65 в кв. Бояна – гр. София част „Архитектурна“.

В раздел „Други“ са дадени работни чертежи на жилищна сграда «Обект : Високоетажна жилищна сграда с подземен гараж в УПИ IV, кв. 2786, м. "Зона Б-19", район "Възраждане"-СО“, като са посочени нейните технико-икономически показатели (по РУП и по проект), съгласно приложената таблица:

Технико икономически показатели:
Площ УПИ IV-18 : 470.03 кв.м.

Показател	По РУП	По проект
Плътност	Max 60% = 282 кв.м.	55.46% = 260.68кв.м.
Кинт	Max 3,5 = 1645.1кв.м.	3.42% = 1608.73кв.м.
Озеленяване	Min 20% = 94 кв.м.	20% = 94 кв.м.
Кота корниз	+17.50±568.50	+17.50±568.50
Кота било	+21.50±572.50	+21.50±572.50

Проектът е разработен с екип на ДЕП-ЕЛИТ в състав (СК –инж. Е. Антонова; ВиК - инж. Зл. Колева; Ел. – инж. Н. Димитров; ОВ/ЕЕ - инж. Ц. Банчева; Геод. инж. В. Динев; Парк. ибл. ланд. арх. П. Добрев; ПБ - инж. Иван Вълев; ПУСО- инж. В. Стоянов)

• **ФИНАНСИРАНИ ПРОЕКТИ ЗА НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ ВЪВ ВСУ „ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ“**

- **Ръководител: доц. д-р арх. Д. Власарев.** Проект: „Актуални проблеми и устройствени мерки при благоустрояване на малкия град в България. На примера на градовете Кюстендил, Самоков, Костинброд, Долна Баня и др.“ 03.12.2019 г.
- **Ръководител: доц. д-р арх. Д. Власарев.** Проект „Устройствена конверсия на бившите селскостопански дворове в нови агростопански комплекси“. 11.12.2017 г.
- **Ръководител: доц. д-р арх. Д. Власарев.** Проект „Функционално- естетическата роля на зелената система в промишлени територии“. 07.12.2018 г.
- **Ръководител: доц. д-р арх. Д. Власарев.** Проект „Устройствена конверсия на бившите селскостопански дворове за нови производства на промишлеността и селското стопанство, благоустрояване и зелена система“.

От приложените рецензии се вижда високия професионализъм на доцент д-р арх. Димитър Власарев, установен и в рецензиите на проектите.

• **Рецензия на проф. д-р л. арх. Пенчо Добрев от 10.01.2018 г.:**

„Считам, че окончателния отчетен доклад на тема: „Устройствена конверсия на бившите селскостопански дворове за нови производства на промишлеността и селското стопанство, благоустрояване и зелена система“ представя професионално и с научни приноси, в пълната извършената научно- изследователска работа по проекта съобразно депозираната първоначално работна програма.Препоръчвам на уважаемата комисия да приеме представеният окончателен отчетен доклад, като успешно завършен и с високо качество.“

• **Рецензия на проф. д-р арх. Антон Гугов от 10.01.2018 г.:**

„Темата „Устройствена конверсия на бившите селскостопански дворове в нови агростопански комплекси“ с ръководител: доц. д-р арх. Димитър Стефанов Власарев е разработена на високо професионално равнище и с оригинални приноси за съвременното развитие на архитектурната теория и практика. Резултатите от разработката са публикувани. Предвид гореизложеното, препоръчам на уважаемата комисия да приеме успешно завършения научноизследователски проект с висока оценка“.

2. Данни за кандидата

Съгласно заявлението, приложено към документите на конкурса доцент Власарев е приложил: Диплома за придобита образователно-квалификационна степен „Магистър“ (нотариално заверена) – УАСГ; Свидетелство за специализация по „Промислени сгради и територии“ (нотариално заверено) – УАСГ; Диплома за образователна и научна степен „Доктор“ (нотариално заверена) – ВСУ „Черноризец Храбър – Варна (дата на защита 14.03.2014) и Диплома No/дата: НС-44 / 02.07.2014; Тема на дисертационния труд: Устройство на териториите за сгради и комплекси за съхранение и производство на растителни и животински продукти); Диплома за доцент (нотариално заверена) – ВСУ „Л. Каравелов“; Академична длъжност: Доцент; Номер/дата на акт за назначаване: 778 / 17.07.2015; Сравнителна справка, съпоставяща изпълнението на наукометричните показатели, съгласно ППЗРАСБ и чл. 65 (3) на ПРАС ВСУ „Л. Каравелов“.

3. Обща характеристика и оценка на научната продукция на кандидата

Кандидатът е работил и продължава да работи в областта на промишлените сгради и промишлените територии. Това се вижда и от богатата научна продукция представена в конкурса за професор. Трудовете на кандидата отговарят на изискванията за академични публикации.

- **Димитър Стефанов Власарев** Актуални проблеми и устройствени мерки при благоустрояване на малкия град в България. На примера на градовете Кюстендил, Самоков, Костинброд, Долна баня и др. Рецензенти: проф. д-р л. арх. Пенчо Кръстев Добрев; проф. д-р Антон Величков Гугов

Научен редактор: проф. д-р л. арх. Пенчо Кръстев Добрев. **Редактор:** Пламен Пеев – ВСУ „Любен Каравелов“, София. 2019. Първо издание. ISBN: 978-954-331-107-1.

Съдържанието на студията е допълнение към учебната програма по дисциплината: „Градоустройство, териториално и ландшафтно устройство“, в Архитектурния факултет на ВСУ „Любен Каравелов“ град София. Целта на труда е да се създаде методичен подход в проучването и проектирането на централни градски части на малките градове в страната, включени като архитектурно проектиране за студентите при разработването на курсовите и дипломните им проекти по посочените дисциплини.

Структурата на труда (от 107 стр.) е съставена от увод, 4 части, включваща анализи и на подходящо подобрени обекти от Дания и Нидерландия. Материалът е разпределен както следва:

ЧАСТ I - Принципи - актуално състояние и нормативна рамка на устройствени изисквания към централните зони от градските части на малък и средно голям град; ЧАСТ II - Положителни примери от нашия и чужд опит при решаването на културно- историческото наследство, зелените площи, градския дизайн от централните части на малкия град; ЧАСТ III - Анализ на проблемите и състоянието на централните градски части на примера на градовете Кюстендил, Самоков, Костинброд, Долна баня и др. и ролята на зелената система при решаването им в ОУП и ПУП;

ЧАСТ IV - Теоретичен модел за интеграция на зелената система в централните градски части на малкия град. Дадени са изводи и научни приноси; приложения и литература.

Съществено място в труда заемат практическите разработки, илюстрирани, например на „Фиг.41 – Примерно обемно-устройство проучване на част от рекреационната ос по река „Банщица“ на град Кюстендил, включващо територията на „бившия плаж“, както и кварталите от двата бряга на реката, предвидени за обществено обслужващи дейности и комплексно жилищно застрояване.“

Създаването на нова пешеходна ос е характерно за Самоков.

(„Фиг.48 – Примерно устройство проучване на централната градска част на град Самоков, включващо създаване на нова пешеходна ос на мястото на съществуващия общински пазар, обединяваща двата бряга на реката, както запазване на съществуващия площад пред сградата на общинската администрация и обособяване на пешеходна ос по ул. „Търговска“ от пространството пред сградата на читалището, триъгълния площад с „Голямата чешма“, пространството на „Байракли джамия“ и територията на бившата автогара“).

Специално място в труда е отделено на опазването на обекти от културно-историческото наследство. („Фиг.49 – Обекти на културно-историческото наследство- „Голямата чешма с общата“ в мавритански стил от XVII-ти век и читалището, паметник на културата, завършено през 1923 г.

Зелената система заема важно място в градската среда на град Самоков“).

Важно място заема насищането с обществено обслужващи функции. („Фиг.52 – Примерно парково решение, част от зелената система на гр. Самоков с наситени обществено обслужващи функции- спорт и отдих. Парковото решение е завършек на рекреационната ос на града по р. „Искър“, като връзка с лесо- парковата територия южно от градската зона“).

За Костинброд от автора се отбелязва, че „Промяната предназначението на производствените зони в непосредствена близост до центъра, а така също и в крайградската територия, доведе до засилване, обособяване и определяне на режима „смесена многофункционална зона“ /СМФ/. (Стр. 61, ред 24).

Изграждане на културно- исторически маршрут към комплексите с културно- историческо значение- конна база, читалище и летище са характерни за Божурище. („Фиг.69 - Примерно обемно-устройство проучване с ръководител доц. д-р арх. Д. Власарев по научно- изследователски проект на ВСУ „Любен Каравелов“ 2019 г.

на централна градска част на гр. Божурище. а) макет на проучването; б) изглед от юг; в) изглед от север, характерът наподобява стар възрожденски център на малък град; и фиг. 70 - Примерни културно-исторически маршрути, интегриращи централната градска част (2) с нейната периферия, включваща обекти на културно-историческото наследство- конна база (1), читалище (3) и летище (4)“.

В анализа на Долна баня ясно е оформена рекреационната ос. („ Фиг.75 – Предложение за рекреационна ос по поречието на река „Бистрица“ и река „Марица“, започваща от централната градска част на Долна баня (1) и включваща градския стадион „Васил Левски“ (2), летище „Долна баня“ (3) и голф клуб „Ибър“ (4) в покрайнините на града. Интегрирането на зелената система на град Долна баня, като елемент на системата „Отдих“, с обществено обслужващи функции и спорт

създава устойчив устройствен модел при бъдещо планиране на посочените природни и човешки фактори от централната градска част и рекреационната ос по реките „Бистрица“ и „Марица“.)

В ЧАСТ IV – „ТЕОРЕТИЧЕН МОДЕЛ ЗА ИНТЕГРАЦИЯ НА ЗЕЛЕНАТА СИСТЕМА В ЦЕНТРАЛНИТЕ ГРАДСКИ ЧАСТИ НА МАЛКИЯ ГРАД“ е дадена важна схема за обновяване на централната градска част на малкия град. („Фиг.77 - Графично представяне на функционалните зависимости между различните видове терени в обхвата на централната градска част на малкия град и тяхната интеграция при обновяването на територията. Основни структурни елементи са зелената система, нейното изграждане и обновяване, както възстановяване и обновяване на паметниците на културата.

Тези зависимости обуславят устройствената устойчивост на градоустройствения план, както и неговата целесъобразност на решението му.“

От автора е изведен теоретичен модел за развитие и формиране на централната градска част на малкия град. („Фиг.78 – Теоретичен модел с интеграционни връзки на зелената система и културно-историческото наследство в централната градска част на малкия град. Теоретичният устройствен модел се базира на процедурните изисквания в нормативната уредба, свързани с прилагането на устройствената политика на местната власт по вертикала и хоризонтала, с отчитане на децентрализацията на властите.

Целта на прилагането на устройствения модел в планирането на производствените територии е да се изтъкне основната роля на интеграцията на зелената система и културно- историческото наследство от централната градска част на малкия град“). Направени са изводи и научни приноси. Литературата включва 47 източника. Дадена е и таблица на използваните съкращения.

Препоръки: *Целесъобразно е растителните видове в анализа за Кюстендил да се изписват и с латинските им наименования!*

• **Основен хабилитационен труд**

- **Димитър Стефанов Власарев „Устройствена конверсия на бившите селскостопански дворове за нови производства на промишлеността и селското стопанство, благоустрояване и зелена система“.** На примера на земеделските клъстери от малки и средни предприятия.

Рецензенти: проф. д-р арх. Антон Величков Гугов; проф. д-р. л.арх. Пенчо Кръстев Добрев; **Редактор:** доц. д-р арх. Димитър Стефанов Власарев; **Техническа обработка:** арх. инж. Андрей Огнянов Андреев. София. 2018. Първо издание. ISBN: 978-954-331-084-5.

„Съдържанието на монографията е допълнение към учебната програма по дисциплините: „Промислени сгради – устройство на промишлените територии“ и „Аграрни сгради и територии“, в Архитектурния факултет на ВСУ „Любен Каравелов“ град София.

Научното изследване показва и разглежда териториално-устройственото планиране на сградите и комплексите от стопанските дворове на земеделието, устройственото им планиране и локализиране на реални терени, съобразени със съществуващи практически условия на проектиране и съвременните постижения на градоустройствената науката.

Целта на труда е да се създаде **методичен подход** в проучването и проектирането на сградите и комплексите от стопанските дворове и агростопанските зони, от страна на студентите при разработването на курсовите и дипломните им проекти по посочените дисциплини.“

Съдържанието включва: I. Увод, стр. 5; II. Типология и функционални технологични схеми на сградите и комплексите в хранителновкусовата промишленост и селското стопанство (на примера на вредностите по подотрасли), стр. 21; III. Устройство и структури и режими на застрояване на териториите с агростопански клъстери – примерно изследване, нови постановки при планирането, стр. 85; IV. Благоустрояване на агрозеделските стопанства и територии, зелена система, стр.98. Заключение. Литература.

В съдържанието на труда клъстерите са разгледани подчертано детайлно. От професионална гледна точка клъстерната информация е водеща и особено ценна за практиката. (2. Екологични фактори и критерии в проучването на земеделските клъстери, стр. 10; 3. Кратка хронология в развитието при планирането на агростопанските територии, кръгова икономика и клъстерни структури, стр.15)“.

Специално място е отделено на териториалната локализация на клъстерите: „2.Териториална локализация на агростопанските клъстери от хранителната промишленост, земеделието и стопанските дворове в устройствен аспект, стр. 27;

2.1. Териториална локализация на земеделските клъстери (по преработващи производствени подотрасли) в населените места и извън тях, стр. 39; 2.2. Териториална локализация на интегрирани земеделски клъстери, създаване на хранително-аграрни производствени комплекси, интермодални клъстери, стр. 48)“. Съществено място заемат „III. Устройствени структури и режими на застрояване на териториите с агростопански клъстери – примерно изследване, нови постановки при планирането, стр. 85)“, както и „2. Обемно-пространствено проучване, условие за целесъобразност и икономичност на решението на УПИ за „земеделски клъстер“, стр. 91).

В „Изследване на екофакторите с градоустройствено значение“ се обръща особено внимание на „санитарната класификация“ на разположението на промишлените територии. „Интензивността и степента на замърсяване на природната среда зависи не само от характерния състав на промишлените отпадъци, но и от градоустройственото развитие на промишлените обекти. Затова първото и най-важно мероприятие по опазване на околната среда е въвеждането на изпълнението в процеса на проектиране, на санитарната класификация, касаеща разположението на промишлените територии.“ (Стр.10, ред 23)

КЛЪСТЕРИ

Определени са „Предимства на малките земеделски клъстери:

- Научноприложни предимства: бързо въвеждане на научно-технологическите постижения, създаване на нови или трансферни перспективни технологии и бързо реагиране на международния пазар.“ (Стр. 13, ред 31)

На фиг. 6 от стр. 14 е дадена класификация на клъстерите според принадлежност (филиали на големи земеделски клъстери и на самостоятелни малки земеделски клъстери) и според броя на работниците (микроземеделски клъстери, малки земеделски клъстери и средни земеделски клъстери).

Авторът определя действието на клъстерите. „Клъстерите (грозд от ферми), като контрапункт на конкурентния натиск на големите териториални ос структури – аграрно производствени комплекси могат да бъдат пълноценна конкурентна основа при структурирането на агростопанската територия, на полупланинските и планински райони.“ (Стр. 16, ред 18) Клъстерите са определени, като „модулни композиции на обемни структури за малки и средни предприятия.“ „Клъстерите, като съвкупност от фирми със сходни бизнес интереси са конкурентна форма на едрите агропроизводствени комплекси, тъй като включват коопериране и инфраструктура, затворен цикъл на производствата и дълбочинна преработка на отпадъците.

Като грозд от фирми съставляват модулни композиции на обемни структури за малки и средни предприятия.“ (стр. 17, ред 2).

Дадени са важни данни (в таблици) относно санитарната класификация на хранително-вкусовата промишленост; (фиг. 18, стр. 21, 22) и санитарната класификация на стопанските дворове от животновъдството; (фиг. 19, стр. 22)

Липсва съдържанието на фиг. 20 от стр. 22!

На стр. 23-24 има повторение на материала от стр. 14 (относно данните- среден брой на персонала, Годишен оборот), дадени за обхвата на Средни предприятия: Малки предприятия: Микропредприятия), което повторение при преиздаване на монографията следва да бъде отстранено.

От автора са дадени четири характерни особености на клъстерите:

- „Близост- компаниите трябва да бъдат достатъчно близо в пространството, за да има добър обмен на информация и знания и да имат общи ресурси; - Връзките трябва да имат обща цел (например търсене на пазара), за да имат полза от близостта си и взаимодействието; - Взаимодействия- не е достатъчно да са наблизо и да работят по общи проблеми. За да има положителен резултат, трябва да има и известно активно взаимодействие; - Критическа маса- трябва да има достатъчен брой участници, за да има значително въздействие върху показателите на компаниите от тези взаимодействия.“ (стр. 27, ред 22)

Посочена е особено важна клъстерна информация, която според рецензента представлява съществен научно-приложен принос, като разширява точка 2 на приносите, а именно:

- „Моделът на клъстериране се явява нова концепция на национално и регионално ниво за развитие на малките и средни предприятия.

- Планирането на агростопанските и индустриални клъстери в устройствен аспект създава нова форма на териториална организация, на база общите икономически интереси съблюдавайки

оптимално екологичните, санитарно-хигиенните и ветеринарно-технически изисквания, при структуриране на отделните сгради и комплекси, в стопанските дворове извън тях.

- Планирането на териториите за агростопански клъстери, по предназначение в ОУП и ПУП, би следвало да се означава, съгласно въвеждане на нови устройствени режими, показатели и параметри на застрояване и предложение (вр. Наредба 7 на МРРБ) това дава самостоятелен статут на тези територии, по отношение на планирането им спрямо жилищни и други производствени структури.

- Планирането на земеделските клъстери от хранителновкусовата промишленост следва да се планират, като защитена територия спрямо останалите териториални структури от клъстери във вр. таблиците на санитарната класификация. (стр. 38, ред 15)

ОБЕМНО ПЛАНИРОВЪЧНО ПРОУЧВАНЕ НА УСТРОЙСТВЕНИ МОДУЛИ

Това проучване е показано на приложените фигури, като в тази връзка е посочена и спецификата на конната база; птицефермата; рибно стопанство и на предприятия, също. „Фиг. 43. Конна база - Обемно планировъчно проучване на устройствените модули; Фиг. 44. Птицеферма - Обемно планировъчно проучване на устройствените модули; Фиг. 45. Рибно стопанство - Обемно планировъчно проучване на устройствените модули; Фиг. 46. Предприятие за шоколадови и захарни изделия - Обемно планировъчно проучване на устройствените модули. Фиг. 47. Предприятие за безалкохолни напитки - Обемно планировъчно проучване на устройствените модули“.

Препоръки

- В „Блокова схема на хладилни камери с оптимален размер на основния модул –12м x 18м“; (стр. 64) следва да се въведе международната система Si за цифровите обозначения. Също и на „Фиг. 70. Технологично обзавеждане (бокс-палети) на хладилна камера с размери 12м x 18метра. План и разрез (с позиции и видове – автора)“. (стр. 65)
- Също и на фиг. 68 от стр. 64 „Блокова схема на хладилни камери с оптимален размер на основния модул –12м x 18м“.
- Също и на стр. 65, „Фиг. 70 Технологично обзавеждане (бокс-палети) на хладилна камера с размери 12м x 18метра. План и разрез (с позиции и видове – автора)“.
- Също и на стр. 103. „При планирането на санитарнозащитните зони, основни елементи от зелената система на микрорайона са защитните пояси с ширина минимум 30 м и междупоясни пространства от 200 м.“
- От стр. 59 „Фиг. 60. Вертикални разрези през авторазтоварището към зърнобаза – приемни силози за зърно (илустрация на принципа на приемане на продукта – арх. Д. Власарев)“ следва да се разположи под разрезите на стр. 58!

Кандидатът е извършил комплекс от проекти, (индивидуално и в колектив), отнасящи се до:

„Фиг. 73 Цех за зеленчукови полуфабрикати и консерви. Конверсия на съществуваща производствена сграда в нов консервен цех с минусов хладилник. Комплексът е в производствената зона на град Първомай, непосредствено до сгради на хранително-вкусовата промишленост. Посочен е потокът на суровината (домати) с водно транспортиране към апаратите за доматен сок, вакуум-изпарителна инсталация и експедиция, проектант – арх. Д. Власарев. Малкото предприятие за домати поре, собственост на ф. „Олинеза“ е интегрирано със сродните си предприятия на територията на гр. Костинброд - стопански двор.

Примерът е типичен за клъстерно структуриране на бившата агростопанска територия. Доматеното поре като краен продукт е суровина за цеха за лютеници, салати и консерви в стопанския двор на град Костинброд.“ (Стр. 68).

„Фиг.75 Функционални връзки при конверсия на стопански двор. Видово многообразие на производствената локализация на хранително-вкусовата промишленост в селското стопанство (доц. арх. М.Миркова, доц. д-р. арх. Д. Власарев). (стр. 70)

Разработени са и схеми, касаещи производствени процес. (Фиг. 87. Схема на производствения процес на предприятие за какао и шоколад - доц. д-р. арх. Д. Власарев. Функционално технологична схема на производствените процеси в предприятие за шоколадови изделия с ясно разграничени потоци за хора и товари, товаро - разтоварните операции се извършват на рампа за приемане и експедиция, със силузно стопанство за брашно и захар.“(стр. 81)

- На стр. 84 е дадена фигура с текст, като за нея не е посочен пореден номер. „Устройствена конверсия на сградите на стопански двор Костинброд – Шияковици,

включващата създаване на нови УПИ за агростопански дейности, производство на шоколадови изделия- фирма Интерион АД; и др. Сградите са реконструирани (бивши краварници със сглобяема стоманобетонна конструкция)“.

- На стр. 104 е необходима корекция на двете подчертани думи от текста: „Поливна система на зелените площи. Събирането и използването на повърхностните дъждовни води за напояване, намаляване на изпарението от почвата са показател за устойчиво управлението на водите за напояване на зелените системи“.
- Съкращенията на наименования в текста следва да се дешифрират накрая в труда.

В основния хабилитационен труд на доцент Димитър Стефанов Власарев „Устройствена конверсия на бившите селскостопански дворове за нови производства на промишлеността и селското стопанство, благоустрояване и зелена система“ е направен задълбочен и добре мотивиран анализ, съответстващ на съвременните тенденции за развитие на устройствената конверсия на бившите селскостопански дворове. Принципните положения, изложени относно изграждане на земеделските клъстери са приложими и при развитието им във високите сгради, например, за отглеждане на плодове и зеленчуци в обема на небостъргача.

От автора са предложени редица от авторски проекти, добре илюстриращи вижданията за модерна организация, като част от тези проекти са насочени към образователния процес във ВСУ „Любен Каравелов“ и УАСГ, където кандидатът е хоноруван преподавател в катедра „Промислени сгради“. Литературната осведоменост е в обхвата на труда.

От гл. ас. д-р арх. Димитър Стефанов Власарев са представени още:

Устройствени и технологични структури за хранителновкусовата промишленост на примера на малките и средни предприятия. София 2014. Рецензенти: проф. д-р арх. Любен Янков Сиврев и проф. д-р. л. арх. Пенчо Кръстев Добрев. ISBN: 978 - 954 - 331 - 053 – 1. Целта на труда е да се създаде методичен подход в проучването и проектирането на сградите и комплексите на хранително-вкусовата промишленост и земеделието от страна на студентите при разработването на курсовите и дипломните им проекти по посочените дисциплини.

Териториално-устройствено проектиране за сгради и комплекси на хранителновкусовата промишленост и земеделието. Рецензенти: проф. д-р арх. Любен Янков Сиврев и проф. д-р. л. арх. Пенчо Кръстев Добрев. ISBN: 978-954-331-056-2. Целта на труда е да се създаде методичен подход в проучването и проектирането на сградите и комплексите на хранително-вкусовата промишленост и земеделието от страна на студентите при разработването на курсовите и дипломните им проекти по посочените дисциплини.

Зелената система на малките производствени зони и микрорайони от земеделието и хранителната промишленост. Рецензенти: проф. д-р арх. Любен Янков Сиврев и проф. д-р. л. арх. Пенчо Кръстев Добрев. ISBN: 978-954-331-059-3. Целта на труда е да се създаде методичен подход в проучването и проектирането на озеленените пространства в комплексите на хранително-вкусовата промишленост и земеделието, от страна на студентите при разработването на курсовите и дипломните им проекти по посочените дисциплини. На латински са посочени в табличен вид наименованията на „Дървесни видове“, (в Приложение 10), а в Приложение 11 – Храстови видове – характеристика.

4. Характеристика и оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата

Учебно-педагогическа дейност на кандидата протича на високо професионално равнище при активно участие на студенти. Дейността е осигурена със създадените от него и проф. Сиврев учебници и само от него учебно-методически помагала и разработки, които включват:

- „Кратък лекционен курс по промишлени сгради“, модул 1, (съвместно с проф. д-р арх. Л. Сиврев, учебно помагало), в обем от 354 страници, богато илюстриран с фигури, таблици, норми, функционални и планировъчни схеми; лекциите са особено подходящи за обучението на студентите по дисциплината „Промислени сгради“;
- Кратък лекционен курс по устройствено планиране на промишлени територии“, модул 2; (съвместно с проф. д-р арх. Л. Сиврев, учебно помагало), в обем 336; в лекциите са дадени съвременни изпълнения на сгради и комплекси в обхвата на промишлените територии; Съществено място заема „Типологична класификация на промишлените територии. Зониране на функционално-плановата структура. Предимства и недостатъци на отделните типове сгради. Роля на технологията за формообразуването. Универсалност и гъвкавост.“ (Стр. 64, лекция 4)

На стр. 18 минималните норми в УПИ (в метри и квадратни метри) следва да се посочат в международната система „Si“;

На стр. 119 заглавието „Генерален план на фармацевтичен...“ не е довършено.

- РЪКОВОДСТВО за учебна практика по градоустройство „Разглеждане на градоустройствени комплекси“ (на примера на централна градска част гр. Самоков и гр. Кюстендил); III курс, специалност: „Архитектура“. ISBN: 978-954-331-055-5; 90 страници с илюстрации. Автор: гл. ас. д-р арх. Димитър Власарев.
- Ръководството е одобрено от Декана на Архитектурен факултет на ВСУ „Любен Каравелов“, доц. д-р арх. Борислав Борисов и е съгласувано с учебната програма по дисциплината градоустройство I и II, и на база изготвено задание и проучвания от гл. ас. арх. Ем. Сардарев. Авторът изказва благодарност за препоръките на проф. д-р л. арх. П. Добрев. София. 2014.

От автора са дадени извадки, важни и полезни за учебно-образователния процес.

- Извадка от Закон за устройство на територията (ЗУТ) в сила от 31.03.2001 г.; стр.15;
- Извадка от Наредба № 2 от 29 юни 2004 г. за планиране и проектиране на комуникационно-транспортните системи на урбанизираните територии; стр. 16; - Извадка от Наредба № 4 от 21 май 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти; стр. 47; - Извадка от Наредба № 6 от 26 ноември 2003 г. за изграждане на достъпна среда в урбанизираните територии; стр. 49; - Извадка от Наредба № 7 от 22 декември 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони; стр. 56; - Извадка от Наредба № 8 от 14 юни 2001 г. за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове; стр. 70.

- **Указания и примерни проучвания за изготвяне на курсови проекти и учебна практика за студенти, по дисциплината Градоустройство. III-IV курс, специалност: „Архитектура“. София – 2015. Автор: гл. ас. д-р арх. Димитър Власарев. Стр. 123.**

Повторени са в текста извадките от Ръководството, (а не са посочени в литературата). Неразделна част на указанията е албума „Практика по градоустройство“, гр. Самоков, на студентите: Светлана Стоянова, АФ 0516; Натали Николова, АФ 0523; Деница Иванова, АФ 0513; Александър Кехайов, АФ 0607. (Стр. 21-33); на гр. Кюстендил- също; (стр. 34- 39), Иван Иванов, АФ 0527; Гергана Тодорова АФ 0418; Ан Ходжева, АФ 0605 и други.

- **РЪКОВОДСТВО за курсов проект по „Промислени сгради I“; IV курс, специалност: „Архитектура“; София – 2019. Автор: доц. д-р арх. Димитър Стефанов Власарев Печат: ЕТ „ВИК“ 96. ISBN: 978-954-331-102-6.**

Ръководството е одобрено от ръководителя на катедра „ГТИА“ и ректор на ВСУ „Любен Каравелов“ проф. д. а. н. арх. Борислав Борисов, и е съгласувано с учебната програма по дисциплината „Промислени сгради I“, на база изготвено задание, проучвания от автора, който изказва благодарност за всички препоръки, дадени му по съставяне на настоящето ръководство, както и за темите от заданието, които се разработват съвместно с доц. д-р арх. Б. Манчева. В библиографията са посочени 17 източника.

- **Дадени са в «III.3. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТИТЕ ПО ОТНОШЕНИЕ ПРИЛАГАНЕ ИЗИСКВАНИЯТА НА АРХИТЕКТУРНОТО ПРОЕКТИРАНЕ – ИДЕЙНО РЕШЕНИЕ», които са в обхвата на съответното проектно решение:**

- Съобразяване на проектното решение с целите, задачите и изискванията, поставени в Заданието за проектиране; - Прилагане на теоретичните познания получени в лекциите, в процеса на практическо реализиране на проекта по промишлена архитектура; - Изготвяне на ясно и логично функционално зонироване на генплана; - Оформяне на зелена система, основана на характерните особености на различните дървесни и храстови видове, във връзка с ролята върху екологията на производствената територия; - Обща визия и грамотност на оформяне на изготвения проект, ясно разграничаване на пътищата на човекопотока и товаропотока според нормативните изисквания в устройственото планиране и инвестиционното проектиране, по отношение: оразмеряване, сервитути, граници на застрояване и комуникации.“

- **РЪКОВОДСТВО за курсов проект по „Промислени сгради II“ (Производствени територии), IV курс, специалност: „Архитектура“; София – 2019. ISBN: 978-954-331-104-0. Стр. 103. Библиографията включва 19 източника.**

На стр. 20 са посочени „VI. КРИТЕРИИ И МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА КУРСОВИТЕ ПРОЕКТИ“. Комисията оценява проектите спрямо изискванията в заданието на базата на изготвената графична и текстова проектна документация, както и съобразно докладването и

защитата им от техния автор. Методиката на оценка отбелязва степента на изпълнение по заложените критерии.“

За ползване от студентите са предоставени „примери за транспортни пространства и светли габарити, избрани комбинации оразмерителни превозни средства (размери в скоби: при ограничени разстояния за сигурност“); (Стр. 63); типизирани напречни профили (стр. 64); приложимост на различни типове улични кръстовища; (стр. 73);

външен диаметър на кръгови кръстовища; (стр. 80); вертикални криви при вътрешни рампи; (стр. 93); графични елементи на ОУП; (стр. 94); графични елементи на ПУП; (Стр. 98) и други. Табличните данни имат за цел да облекчат проектната учебна дейност на студентите при правилно обвързване на проектите с нормативната база.

Кандидатът е както ръководител на упражнения, семинари, така и организатор на извънаудиторни занимания в практическа среда. В резултат от публикации по учебно-педагогическата дейност доцент д-р арх. Димитър Власарев събира 80 точки. („24. Публикувано университетско учебно пособие или учебно пособие, което се използва в училищната мрежа“, съгласно таблицата за наукометрични показатели.)

5. Научни и научно-приложни приноси на кандидата, приети от рецензента

I. Научни приноси

Подобряване на устройствената структура

1. Предлага се подобряване на устройствената структура в рамката на общите и подробни планове на населените места, засягаща производствените територии с агростопанско предназначение.

Изяснява се мястото и ролята на стопанските дворове за сгради и комплекси за съхранение и производство на растителни и животински продукти в общата рамка на устройствения план.

(УСТРОЙСТВЕНА КОНВЕРСИЯ НА БИВШИТЕ СЕЛСКОСТОПАНСКИ ДВОРОВЕ ЗА НОВИ ПРОИЗВОДСТВА НА ПРОМИШЛЕННОСТТА И СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО, БЛАГОУСТРОЯВАНЕ И ЗЕЛЕНА СИСТЕМА; ISBN: 978-954-331-083-8.

Земеделски клъстери

2. Въвежда се локализация на стопанските дворове от земеделски клъстери за съхранение и производство на растителни и животински продукти на база на санитарно-хигиенните изисквания, която в значима степен, научно обосновава планирането на общите и подробни устройствени планове по отношение на устройствените режими и устройството на санитарно защитните зони в плана, и екологията в техния обхват. (УСТРОЙСТВЕНА КОНВЕРСИЯ НА БИВШИТЕ СЕЛСКОСТОПАНСКИ ДВОРОВЕ ЗА НОВИ ПРОИЗВОДСТВА НА ПРОМИШЛЕННОСТТА И СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО, БЛАГОУСТРОЯВАНЕ И ЗЕЛЕНА СИСТЕМА; ISBN: 978-954-331-083-8

Методичен подход в проучването и проектирането на публичните пространства от централните градски части

3. Създава се **методичен подход** в проучването и проектирането на публичните пространства от централните градски части на средните и малките градове, като е разработен в изследването устройствен теоретичен модел. (АКТУАЛНИ ПРОБЛЕМИ И УСТРОЙСТВЕНИ МЕРКИ ПРИ БЛАГОУСТРОЯВАНЕ НА МАЛКИЯ ГРАД В БЪЛГАРИЯ; ISBN: 978-954-331-107-1)

Интеграция на зелена система

4. Създава се **теоретично предложение** в устройствен аспект за интеграция на зелена система, обществено обслужване и културно-историческо наследство. (АКТУАЛНИ ПРОБЛЕМИ И УСТРОЙСТВЕНИ МЕРКИ ПРИ БЛАГОУСТРОЯВАНЕ НА МАЛКИЯ ГРАД В БЪЛГАРИЯ; ISBN: 978-954-331-107-1)

II. Научно-приложни приноси

Методика, по въпросите за устойчиво развитие на стопанските дворове и агропроизводствените територии

1. Въвежда се **методика**, по въпросите за устойчиво развитие на стопанските дворове и агропроизводствените територии по отношение мястото им в устройствения план, (ОУП и ПУП), да се включват УПИ, попадащи в санитарно-защитни зони, с предназначение „за озеленяване“ или за други функции, съвместими с функциите на комплексите на хранително-вкусовата промишленост и земеделието. (УСТРОЙСТВЕНА КОНВЕРСИЯ НА БИВШИТЕ СЕЛСКОСТОПАНСКИ ДВОРОВЕ ЗА НОВИ ПРОИЗВОДСТВА НА ПРОМИШЛЕННОСТТА И

Идейни решения на някои централни градски части

2. Като научно-приложен принос се предлагат нови виждания и идейни решения на някои централни градски части от разгледаните малки и средни градове в изследването за проектантската практика. (АКТУАЛНИ ПРОБЛЕМИ И УСТРОЙСТВЕНИ МЕРКИ ПРИ БЛАГОУСТРОЯВАНЕ НА МАЛКИЯ ГРАД В БЪЛГАРИЯ; ISBN: 978-954-331-107-1)

6. Оценка на личния принос на кандидата

От автора на трудовете са постигнати значими научни и научно приложни приноси, особено полезни за архитектурната практика. Кандидатът успешно работи в широкия спектър на научното направление **5.7. Архитектура, строителство и геодезия**, като успешно се включва в учебните планови и програми на катедрата и университета. Посочени са цитирания на кандидата в публикации на автори (13.1-13.9) в т. 13. Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране. Характерен момент са колективните публикации, които показват възможности за добрата работа в екип на автора. Същите са цитирани в продукцията на други автори.

[6] Власарев Д., Цветков С, Многоетажни паркинги и гаражи, IX Международна научна конференция по архитектура и строителство ArCivE2019, 31 май - 02 юни 2019 г., Варна, България II.1;

Цитирани от Манчева-Велкова Б., Архитектурно-композиционни решения на комплекс, включващ автосалон и гараж, Юбилейна международна научна конференция ВСУ „Л. Каравелов“, 2019, София, 1.12 с. (ISSN 1314-071X)

[5] Власарев Д., Андреев А., Сгради за съхранение на плодове и зеленчуци, актуални решения и принципи на проектиране, консервни предприятия за плодове и зеленчуци, съвременни проблеми, XVI Международна научна конференция ВСУ „Л. Каравелов“, София 2016, том III, 215-221 с. 2016, С., (ISSN 1314-071X)

Цитирани от Манчева-Велкова Б., Цветков Ст., Проектиране на плодохранилища, X Юбилейна международна научна конференция „Проектиране и строителство на сгради и съоръжения“, 20-22 септември 2018 г, Варна.

Методично равнището на трудовете е в съответствие със съвременните тенденции за вярно и точно интерпретиране на проблемите. В публикациите са осветлени важни моменти от спецификата на: **винарните**, (8.8 ВИНАРСКИ ИЗБИ НА НАКЛОНЕНИ ТЕРЕНИ - УСТРОЙСТВЕНИ ТЕНДЕНЦИИ И РЕШЕНИЯ); **плодохранилищата**, (8.29. СГРАДИ ЗА СЪХРАНЕНИЕ НА ПЛОДОВЕ И ЗЕЛЕНЧУЦИ, АКТУАЛНИ РЕШЕНИЯ И ПРИНЦИПИ НА ПРОЕКТИРАНЕ, КОНСЕРВНИ ПРЕДПРИЯТИЯ ЗА ПЛОДОВЕ И ЗЕЛЕНЧУЦИ, СЪВРЕМЕННИ ПРОБЛЕМИ); **кълстерите**, (8.14. КЛЪСТЕРНИ СТРУКТУРИ В ЗЕМЕДЕЛИЕТО, АГРОЕКОЛОГИЯ И БИОЗЕМЕДЕЛИЕ; 8.16. УСТРОЙСТВЕНА КОНВЕРСИЯ НА НЯКОИ АГРОСТОПАНСКИ ТЕРИТОРИИ ЗА ЗЕМЕДЕЛСКИ КЛЪСТЕРИ, ФУНКЦИОНАЛНИ И ОБЕМНО-ПРОСТРАНСТВЕНИ РЕШЕНИЯ – НА ПРИМЕРА НА МЕЛНИЧНИ КОМПЛЕКСИ; 8.28. МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ, АНАЛИЗ И РЕЗУЛТАТИ ОТ УСТРОЙСТВЕНО ПРОУЧВАНЕ ЗА ПЛАНИРАНЕ НА КОМПЛЕКСИ ОТ ПРОИЗВОДСТВЕНИТЕ КЛЪСТЕРИ); **зелена система** (8.6 ФУНКЦИОНАЛНО-ЕСТЕТИЧЕСКАТА РОЛЯ НА ЗЕЛЕНАТА СИСТЕМА В ПРОИЗВОДСТВЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ); **рекреационните оси**, (8.15. РЕКРЕАЦИОННИ ОСИ В ПРОИЗВОДСТВЕНИТЕ ЗОНИ); **БАЛНЕОЛОГИЯ**, (8.20. РОЛЯТА НА СГРАДИТЕ НА БАЛНЕОЛОГИЯТА В ГРАД КЮСТЕНДИЛ, ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ОБНОВЯВАНЕ НА СЪВРЕМЕННАТА МУ ГРАДСКА СРЕДА) и др.

7. Бележки и препоръки

- В България, „Съгласно чл. 3 и 11 от Закона за измерванията, ... са разрешени за използване само единиците от Международната система единици (SI)...“, които не са използвани в размерите, описани в текста на стр. 6, ред 32 на тази рецензия!
 - Резюмета на някои публикации са без ключови думи на български език. Това са: 8.11; 8.14; 8.16; 8.28.
 - Някои публикации са без резюмета на английски език: Това са: 8.21; 8.22; 8.24; 8.25; 8.26;
- Направените бележки / препоръки не влияят по същество на постиженията в трудовете на автора.

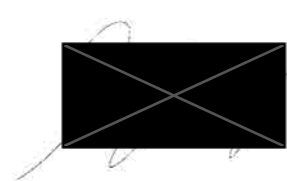
8. Лични впечатления

Кандидатът е събрал богат фактически материал, събран и добре обработен, (с графично оформление в цвят - в монографии, учебни пособия и учебни помагала), който е в съответствие с обявения конкурс за „професор“ в професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия. Приносите са добре формулирани и дават представа за изграден и завършен научен работник и преподавател с „жажда“ за високи професионални постижения.

Като творчески реализатор, кандидатът е награден със златен орден на труда за Мелничен комбинат, София. За периода от 2014-2018 г. е представен списък с 15 брой проекти и реализации, разкриващ един широк обхват на професионална дейност. От кандидата е представена таблица за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 1а, ал. 2 от ПРАСРБ с впечатляващите **1119,55 точки**.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни приноси, давам своята положителна оценка и препоръчам на Научното жури да предложи на Научния съвет при ВСУ „Любен Каравелов” да избере **доцент д-р арх. Димитър Стефанов Власарев** да заеме академичната длъжност „професор” в професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, по научна специалност: „Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство“.

A black rectangular box with a white 'X' drawn across it, used to redact a signature.

Октомври-ноември 2021 г.

Рецензент:

професор д-р арх. Янко Александров